

VIJESTI

VESNA BADURINA STIPČEVIĆ – DOBITNICA DRŽAVNE NAGRADE ZA ZNANOST ZA 2021. GODINU

Vesna Badurina Stipčević, znanstvena savjetnica u trajnome izboru i voditeljica Odjela za hrvatsku i europsku književnost srednjega vijeka u Staroslavenskome institutu u Zagrebu, zbog svoje je knjige *Hrvatskoglagoljske Makabejske knjige* postala dobitnica Državne nagrade za znanost za 2021. godinu. Odluku o dodjeli Državne nagrade donio je Hrvatski sabor 21. studenoga 2022. godine, a nagrada je svečano dodijeljena 14. prosinca 2022.

Opsežna studija, rezultat višegodišnjega istraživanja, objavljena je u monografiji pod naslovom *Hrvatskoglagoljske Makabejske knjige* u izdanju Hrvatske sveučilišne naklade i Staroslavenskoga instituta u Zagrebu. Istraživanja predstavljena u ovoj knjizi pripadaju temeljnim filološkim istraživanjima hrvatskoglagoljskih spome-

nika. Glagoljski biblijski tekstovi čine važan dio hrvatske srednjovjekovne baštine. Kako su starozavjetne *Makabejske knjige* bile izostavljene iz prvotnoga staroslavenskog prijevoda, isto su tako sve do ove studije bile kao tema zanemarene i u hrvatskoj paleoslavističkoj znanosti.

Vesna Badurina Stipčević istaknuta je hrvatska paleoslavistica koja je tijekom dugogodišnjega istraživanja objavila iznimno vrijedne i znanstveno relevantne radove u domaćim i stranim publikacijama. Njezino je područje istraživanja hrvatska srednjovjekovna filologija, klasična filologija, biblijska filologija, paleoslavistika, paleokroatistika, hrvatsko glagoljaštvo, hrvatska srednjovjekovna književnost, tekstologija, leksikografija. Osobitu vrijednost imaju njezina istraživanja na polju tekstologije i književ-

ne povijesti. Znan je broj studija posvetila biblijskoj tematici, i kanonskoj, i apokrifnoj, te hagiografskim tekstovima. Posebnu pozornost je proučavanju glagoljskih *Makabejskih knjiga*, važnoga segmenta hrvatskoglagoljske *Biblije* koji je nastao prema latinskim predlošcima, posebno *Vulgati*, kako je autorica otkrila.

Vesna Badurina Stipčević rođena je 19. prosinca 1961. godine u Zagrebu gdje je završila osnovnu školu i Klasičnu gimnaziju. Na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirala je klasičnu filologiju i arheologiju (1985.) te magistrirala (1991.) i doktorirala (1999.) na temama iz srednjovjekovne hrvatskoglagoljske filologije. Nakon studija, kratko je radila kao profesorica grčkoga i latinskoga jezika u Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu, a od 1986. zaposlena je u Staroslavenskome institutu. Sudjelovala je u radu pet institutskih znanstvenih projekata: *Rječnik crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije* (1991. – 2006.), *Književna istraživanja hrvatskoga srednjovjekovlja* (1991. – 2006.), *Hrvatska i europska književnost srednjega vijeka* (2007. – 2013.), projekt Znanstvenoga centra izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo (2014–), *Istraživanje starije hrvatskoglagoljske zborničke baštine* (2020–) Hrvatske zaklade za znanost, kojemu je voditeljica. Također je sudjelovala u jednome projektu izvan instituta: *Projekt latiničkoga izda-*

nja glagoljskoga Novog Testamenta (1562.) (2012. – 2015.). Na Filozofskome fakultetu u Zagrebu predavala je kolegij *Hrvatska srednjovjekovna književnost*, kao i na doktorskome studiju medievistike pri istome fakultetu i na poslijediplomskome doktorskom studiju kroatologije na Fakultetu hrvatskih studija u Zagrebu.

Članica je uredništva časopisa *Slovo* Staroslavenskoga instituta i izvršna urednica brojeva 58 i 60. Od 2006. godine članica je Znanstvenoga vijeća, a od 2007. do 2016. bila je članica Upravnoga vijeća Staroslavenskoga instituta. Također je članica Matičnoga odbora za polje filologije Nacionalnoga vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj te članica Biblijske komisije Međunarodnoga slavističkog komiteta. Bila je član organizacijskoga odbora dvaju međunarodnih znanstvenih skupova: *Hrvatsko glagoljaštvo u europskom okružju* (Krk, 2012.) i *Rimski brevijari od 13. stoljeća do Tridentuskoga sabora: jezik, pismo, tekst, slika, funkcija. Ustroj / Roman Breviaries from the 13th Century to the Council of Trent: Language, Script, Text, Image, Function, Structure.* (Pazin, 2018).

Dosad je, uz nagrađenu knjigu, objavila još tri: *Hrvatskoglagoljska legenda o svetom Pavlu Pustinjaku* (1992.), *Jeronimove hagiografije* (s Vinkom Grubišićem, 2008.), *Hrvatskoglagoljska knjiga o Esteri* (2012.). Osim toga priredila je knjigu *Hrvat-*

ska srednjovjekovna proza I. *Legende i romani* (Stoljeća hrvatske književnosti, knj. 115, Matica hrvatska, Zagreb, 2013.). Sudjelovala je i u izdanju *Novoga testamenta* (1. dio 2013. godine i 2. dio 2015. godine). U okviru Znanstvenoga centra izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo voditeljica je Odjela za tekstološka i književnopovijesna istraživanja beramskih rukopisa te je sudjelovala u pripremi svih objavljenih izdanja: *Drugi beramski brevijar*, I. dio (2018.) godine, II. dio (2019.) i *Prvi beramski brevijar* (2021.).

Uz sve navedeno, također je članica uredništva niza *Biblioteka Spomenici* Staroslavenskoga instituta te je uredila sljedeća izdanja: knjigu *Akademijin brevijar*, Marinke Šimić (Biblioteka Spomenici, knj. 1, Staroslavenski institut, Zagreb, 2014.) i zbornik *Hrvatsko glagoljaštvo u europskom okružju. Zbornik radova Međunarodnoga znanstvenoga skupa povodom 110. obljetnice Staroslavenske akademije i 60. obljetnice Staroslavenskoga instituta, Krk, 5. i 6. listopada 2012.* (uredili: V. Badurina Stipčević, S. Požar, F. Velčić, Staroslavenski institut, Zagreb, 2015.).

Vesna Badurina Stipčević autorica je više od 70 znanstvenih i mnogo stručnih radova. Također je suautorica četiriju sveščića *Rječnika crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije*. Uz glagoljske *Makabejske knjige* filološki je obradila i kritički objavila više srednjovjekovnih glagoljskih

tekstova: *Knjigu o Esteri, Apokalipsu, Muku Kristovu po Luki i Marku*, hagiografske legende: o sv. Pavlu Pustinjaču, sv. Hilarionu Opatu, sv. Antunu Opatu, sv. Nikoli, sv. Jeronimu i sv. Margareti te apokrifne: *Pseudo Matejevo evanđelje, Protoevanđelje Jakovljevo*, pasije apostola Andrije, Filipa i Jakova. Također je surađivala na izradi *Hrvatske književne enciklopedije* (2010. – 2012.) i *Leksikona hrvatske književnosti. Djela* (2008.).

U zaključnome poglavlju monografije o *Makabejcima*, Vesna Badurina Stipčević sažeto iznosi iznimno vrijedne rezultate svojega istraživanja. S pomoću tekstološke metode došla je do zaključka da su glagoljski *Makabejci* prevedeni s latinskoga jezika, što je ilustrirala mnogim primjerima. Osim toga, primjenom komparativno-tekstološke metode utvrdila je postojanje dviju brevijarskih matica – krčko-istarske i zadarsko-krbavske – te podudaranja misalskih *Makabejskih knjiga* s dvjema misalskim maticama. Nadalje, analizirala je primjere najčešćih stilskih postupaka u glagoljskim tekstovima, usporedila je brevijarske i misalske tekstove te temeljito obradila znatan dio glagoljskoga biblijskog korpusa koji je dosad bio nedovoljno istražen. Zbog toga su njezini zaključci relevantni za buduća istraživanja hrvatskoglagoljskih biblijskih prijevoda, a metodologija koju je primijenila može biti uzor budućim generacijama (paleo)kroa-

tista i slavista. Proučavanja predstavljena u ovoj nagrađenoj knjizi pružaju važan doprinos istraživanju staroslavenske i hrvatske *Biblije*. Glagoljski biblijski tekstovi *Makabejskih knjiga*, transliterirani latinicom i opremljeni kritičkim aparatom s inačicama, u ovome su izdanju dostupni za brojna i različita buduća istraživanja. Knjiga ima iznimnu važnost u rekonstrukciji hrvatskoglagoljske *Biblije* te u naše-

mu razumijevanju hrvatskih glagoljaša kao prevoditelja s latinskoga jezika tijekom srednjega vijeka. Nadalje, ona služi kao poticaj i polazište za daljnja istraživanja hrvatskokrkvenslavenskoga jezika, hrvatskoglagoljske književnosti i liturgijske baštine – te općenito za istraživanja srednjovjekovne hrvatske pisane kulture i književnosti.

Marinka ŠIMIĆ

ODRŽAN ZNANSTVENI SKUP U ŠIBENIKU O GLAGOLJIČNOJ I ĆIRILIČNOJ BAŠTINI

Međunarodni znanstveni skup *Glagoljična i ćirilična baština šibenskoga kraja*. Šibenik: Državni arhiv u Šibeniku, 22. veljače 2023.

U sklopu obilježavanja Dana hrvatske glagoljice i glagoljaštva 2023. Državni arhiv u Šibeniku organizirao je znanstveni skup posvećen istraživanju glagoljične i ćirilične baštine šibenskoga kraja. Skup je održan 22. veljače 2023. godine te je okupio stručnjake i znanstvenike iz područja povijesti, jezikoslovlja i kulture. Podršku skupu pružio je Programski odbor koji je uključivao znanstvenike i sveučilišne nastavnike iz različitih institucija: s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (Ivana Eterović, Tanja Kuštović), iz Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (Mari-

jana Horvat), iz Istorijškoga instituta SANU u Beogradu (Neven Isailović), s Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu (Lejla Nakaš), iz Staroslavenskoga instituta (Kristian Paskojević, Marinka Šimić) te s Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Tuzli (Amira Turbić Hadžagić). Organizacijski odbor skupa činili su članovi s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zadru (Gordana Čupković, Kristijan Juran) te iz Državnoga arhiva u Šibeniku (Nataša Mučalo, Draženka Požar Perković). Šibenski kraj, smješten na razmeđu prostiranja glagoljice i ćirilice te s bogatom tradicijom latinične